ЕКСПЕРТНА СЛУЖБА
МВС УКРАЇНИ

Авторознавчі дослідження

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЛИСТ

Наукову основу авторознавчої експертизи становить система знань про умови і закономірності мовної поведінки людини.

Предметом авторознавчої експертизи є фактичні дані про особу автора (чи виконавця) тексту та умови складання мовного повідомлення, що встановлюються експертом на основі спеціальних знань при дослідженні документів та інших матеріалів.

Об'єктом авторознавчої експертизи є текст мовного повідомлення або його фрагмент як реалізація мовних навичок людини (продукт мовленнєвої діяльності людини, відображений у писемній формі).

Авторознавчою експертизою вирішуються:

ідентифікаційні завдання (встановлення або диференціація автора письмового мовного повідомлення;

діагностичні завдання (розпізнання психофізіологічного стану автора (виконавця) тексту; встановлення ознак операційної напруги; розпізнання патології мовно-розумових процесів);

класифікаційні завдання (встановлення статі, віку, освітнього рівня; встановлення професійної належності та соціального стану автора тексту тощо);

ситуаційні завдання (встановлення фактів складання тексту у співавторстві; встановлення факту навмисного викривлення писемного мовлення; складання тексту однією, а виконання іншою особою (виконання тексту під диктовку або шляхом переписування).

Орієнтовний прелік питань, які можуть бути поставлені на вирішення судової авторознавчої експертизи:

1. Чи є певна особа автором наданого на дослідження тексту?
2. Чи є певна особа автором декількох різних текстів?
3. Чи є автор та виконавець тексту однією або різними особами?
4. Чи даний текст складений кількома авторами?
5. Які риси соціально-біографічного портрета автора можна встановити за даним текстом?
6. Якою є основна мова спілкування певної особи – автора даного тексту?
7. Яким є місце формування мовленнєвих навичок (рідна мова) певної особи – автора даного тексту?
8. Чи спостерігаються в тексті ознаки, які свідчать про складання тексту автором під впливом будь-яких збиваючих факторів?
9. Чи складений текст документа особою самостійно або під диктування чи його виконано шляхом переписування?
10. Чи складений текст документа зі свідомим перекручуванням ознак писемного мовлення?

Для проведення авторознавчої експертизи з метою встановлення авторства необхідні вільні, умовно-вільні, експериментальні зразки писемного мовлення особи. Обсяг вільних зразків – не менше, ніж на 25-30 аркушах. Мінімальний обсяг кожного експериментального зразка – орієнтовно 100 слів кожного з 5-ти самостійно складених текстів на вільну тему, а також на тему, близьку до теми досліджуваного тексту.

З питань призначення та проведення експертизи (дослідження) звертатися до фахівців сектору мистецтвознавчих, психологічних досліджень та об’єктів інтелектуальної власності відділу досліджень у сфері інформаційних технологій Закарпатського науково-дослідного експертно-криміналістичного центру МВС: тел. 050-981-33-51; електрона адреса: uz_ndekc@mvs.gov.ua.

Закарпатський НДЕКЦ МВС України